

Når hjelpen ikke finnes der du er livet

TEKST

Paal-André Florian Winnæs Grinderud

PUBLISERT 5. juni 2010

Noen ganger tidligere i livet har jeg tenkt: Nå er det min tur! Jeg bare gjør det! Det var de gangene i livet hvor jeg ikke så på meg selv som noe av verdi. Om jeg hadde jobbet som prostituert i Rue de Blanche i Paris, eller om jeg hadde tenkt å selge sjelen min til noen som ville ha den, var akkurat det samme. Jeg var ikke verdt noe, ingenting, absolutt ingenting.

Mange ganger sto jeg oppe ved en fjellside og tenkte at jeg faller. Om det er sant at Gud eksisterer, vil han fange meg og min intense nød, tenkte jeg. Om Han er der, vil Han favne meg rett før jeg når bakken og dør. Kanskje det ville være best for alle om jeg bare falt, og at Gud hadde noe annet å gjøre i det jeg nådde bakken.

«Kanskje er jeg naiv, men det bryr meg ikke, fordi jeg tror at hvis statsministeren ville, kunne han ha gjort noe med køene»

Jeg falt heldigvis ikke. På underlig vis hoppet jeg aldri. Hvorfor? Dette var i 1985.

Jeg var heldig sa mange rundt meg. Jeg hadde flaks som kom inn på Modum bad.

I dag er det mange som ikke har flaks. Køene hos psykologer og psykiatere både i det private og i det offentlige vokser til himmels. Mange av de som står i kø, ber bønner så knokene deres er hvite. Det vet jeg, for jeg har snakket med mange av dem det gjelder de siste ti årene. Det de håper på, er at politikerne skal bevilge mer penger, slik at det blir en plass i solen for dem også.

Statsministeren snakker seg vekk fra alt som har med dette å gjøre. Det er viktigere med oljeboring i nord, finanskrisen og andre ting som skjer i verden. Han overlater til mer eller mindre kompetente statstråder å snakke de vanskelige sakene for seg. Det har han gjort siden fem minutter etter at valgseieren var i boks. Jeg tror ikke lenger på den mannen, som skulle legge føringer og sørge for at vi alle skulle bli inkludert i fellesskapet.

I stedet er det mange som gjemmer seg i sine egne skap, i sine egne hjem. Jeg kjenner folk som ikke våger seg ut, fordi de har så mye angst at det å kjøpe en liter med skummet melk på butikken, gir så sterkt ubehag at de ikke tør. For egen del klarer jeg det nå, men i 1985 satt jeg inne i et skap på en sykehushybel. Jeg arbeidet på kjøkkenet på et stort sykehus, og det eneste jeg gledet meg til var å komme hjem til skapet mitt, hvor jeg kunne sitte sammenkrøpet og være beskyttet av vegger som holdt meg på plass, slik at jeg ikke skulle falle.

Hvordan kan vi se på dette i det norske samfunnet, uten å gjøre opprør? Vi skulle oppført oss mer som rebeller og kjørt torner inn i flesket på dem som bestemmer, men som har det så greit selv, at de ikke kan klare å se den smerten som mange mennesker har. Vi skulle gått ut i gatene og forlangt at noen tok på seg ansvaret. Jeg er ikke så sikker på om det ville hjulpet. Kanskje hadde politiet tatt hånd om oss.

Angsten og uroen mange i Norge kjenner, bør tas hånd om med verdighet og omsorg, og folk skulle ikke måtte vente i lange tider på å få hjelp. Mange av de som sliter uten å få hjelp har også barn, som kanskje vil streve med det samme senere. Like mye som penger og hus går i arv, kan også problemene arves. Jeg vet det er vondt, og jeg vet også at dette var det siste min mor ønsket at jeg skulle slite med.

Jeg hoppet ikke. Jeg fikk faglig hjelp i tide. Så enkelt er det svaret. Jeg var ikke så syk at jeg måtte tvangsinnlegges, men heller ikke frisk nok til at jeg klarte jobben min. Det er mange som har det sånn i dag.

Kanskje er jeg naiv, men det bryr meg ikke, fordi jeg tror at hvis statsministeren ville, kunne han ha gjort noe med køene. Han kunne åpnet opp for å investere noe av oljefondet i terapirommet. Etter hans egne utsagn er det jo viktig at alle er med. Han kunne gi signaler ved å invitere alle psykologer og psykiatere til en betalt dugnad for å hjelpe til at køene blir mindre.

Det en del folk på Stortinget og i regjeringen glemmer, er at en dag kan det gjelde dem. Hva hvis de selv en dag får behov for hjelp? Det ville kanskje være godt å vite at innen én til to uker vil det være en plass for dem, og for alle oss andre som føler at livet vårt er skjørt akkurat nå.

En dag håper jeg mitt naivistiske hjerte vil kunne glede seg over at noen politikere har gjort en sann «ikke bare prat»-bragd for de som sliter med sjel og hjerte. Det blir ikke Jens Stoltenberg. Såpass vet jeg!

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 47, nummer 6, 2010, side 541

TEKST

Paal-André Florian Winnæs Grinderud